

KVALITEEDIKONTROLLI KORD

1. peatükk. Üldsätted

§ 1. Korra eesmärk

Audiitorkogu kvaliteedikontrolli korra (edaspidi *kord*) eesmärgiks on ühetaoliselt reguleerida ja täpsustada audiitortegevuse järelevalve nõukogu (edaspidi *järelevalvenõukogu*) poolt läbiviidava kvaliteedikontrolli materiaalkui ka menetlusõiguslik pool, tagades seekaudu mõistliku kindluse sellest, et nii järelevalvesubjekt kui ka tema töötajad järgivad nii seadust kui kohaseid standardeid ja osutatav audiitorteenus vastab nõutavale kvaliteedile.

§ 2. Korra reguleerimisala

(1) Kord reguleerib:

1) korralist ja erakorralist kvaliteedikontrolli;

2) audiitortegevuse seaduse (edaspidi *AudS*) § 136 lõikes 2 nimetatud isikute (edaspidi *järelevalvesubjekt*) hulgast valimi koostamist ja nende suhtes kvaliteedikontrolli läbiviimist.

(2) Kvaliteedikontrolli korraldamise eest vastutab järelevalvenõukogu.

(3) Järelevalvenõukogu võib korda või sellest tulevaid põhimõtteid rakendada ka läbiviidava uurimise raames.

(4) Järelevalvenõukogu ja Avaliku Huvi Üksuste Arvestusalase Järelevalve Nõukogu (PCAOB), Euroopa audiitorite järelevalveasutuste komitee (CEAOB) või teiste pädevate asutustega korraldatavate ühisinspeksioonide raames kvaliteedikontrolli tegemisel juhindutakse pädevate asutuste eesmärkidest, pädevusest, rahvusvahelist tavast, samuti Euroopa Komisjoni soovitudest ja juhistest.

(5) Erakorralise kvaliteedikontrolli tegemisel lähtutakse korrast ulatuses, milles see ei ole vastuolus erakorralise kvaliteedikontrolli eesmärkide ega muude oluliste asjaoludega.

§ 3. Korra jõustumine

(1) Kord on kinnitatud AudS § 124 lõike 1 punkti 6 ja § 136 lõike 5 alusel järelevalvenõukogu poolt 12. septembri 2017 otsusega ja jõustub 13. septembril 2017.

(2) Korra jõustumisega muutub kehtetuks järelevalvenõukogu 14. juuni 2011 otsusega kinnitatud Audiitorkogu kvaliteedikontrolli kord.

§ 4. Kvaliteedikontrolli objekt

Kvaliteedikontrolli objektiks on järelevalvesubjektide ja nende personali poolt kontrolliperioodil osutatud audiitorteenus, mis tegevusaruande ja läbipaistvusaruande koostamise, esitamise ja avaldamise korra kohaselt tuleb tegevusaruandes kajastada, ning audiitorettevõtja kohustused seoses kvaliteedikontrollisüsteemiga koos relevantsete eetikanõuetega.

§ 5. Kvaliteedikontrolli kontrolliperiood

(1) Käesoleva korra reguleerimisalasse kuuluvad kontrolliperioodid alates 2011. aasta 01. juulist.

(2) Kvaliteedikontrolli kontrolliperioodi maksimaalseks kestuseks on kuus aastat.

(3) Korralised kvaliteedikontrollid viiakse läbi kontrolliperioodi osas, mis on järelevalvenõukogu poolt kinnitatud viimasena.

(4) Kvaliteedikontrolli käigus võidakse hõlmata kõiki tegevusaruannete perioode, mis jäävad osaliselt või täielikult käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud kontrolliperioodi sisse. Kontrolli põhitähelepanu pööratakse käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud kontrolliperioodi viimasele 12 kuule või järelevalvenõukogu poolt eraldi määratud perioodile.

§ 6. Kvaliteedikontrolli alustamine

(1) Järelevalvenõukogu kinnitab kvaliteedikontrolli kontrolliperioodi ja kvaliteedikontrolli läbiviimise perioodi iga-aastaselt hiljemalt 15. augustiks määrates vajadusel rõhuasetused kvaliteedikontrolli läbiviimise perioodiks.

(2) Järelevalvenõukogu koostab ja kinnitab korralise kvaliteedikontrolli valimisse kuuluvate isikute nimekirja iga-aastaselt hiljemalt 15. augustiks. Järelevalvenõukogu otsustab üksnes erandkorras ja põhjendatud taotluse alusel juba kinnitatud nimekirja muutmise 30 tööpäeva jooksul arvates vastava ettepaneku saamisest. Korraline kvaliteedikontroll loetakse alanuks kvaliteedikontrolli valimisse kuuluvate isikute osas vastava nimekirja kinnitamise ja kinnitatud nimekirja muudatuste osas muutmise kuupäevast.

(3) Koos kvaliteedikontrolli kontrolliperioodi kinnitamisega määratavad kvaliteedikontrolli rõhuasetused võtavad arvesse turul väljakujunenud olukorda ja võimalikke kitsaskohti, samuti Euroopa Komisjoni soovitusi või juhiseid ning pädevate organite praktikat.

2. peatükk. Kvaliteedikontrollile allutatute hulgast valimi koostamine

§ 7. Korralise kvaliteedikontrolli valimi koostamine

(1) Korralise kvaliteedikontrolli valimi koostab järelevalvenõukogu, kasutades selleks võimalusel audiitortegevuse registrit (edaspidi *ATR*). Valim kinnitatakse järelevalvenõukogu otsusega, milles näidatakse muu hulgas ära kvaliteedikontrolli kontrolli- ja läbiviimise periood.

(2) Korralise kvaliteedikontrolli valimi koostamisel rakendatakse juhusliku valiku printsiipi, kui käesolevas korras pole sätestatud teisiti.

(3) Korralise kvaliteedikontrolli valimi koostamisel määratakse esmalt kindlaks valimi suurus, võttes arvesse kontrolliperioodi ja selle perioodi jooksul kvaliteedikontrollile allutatud järelevalvesubjektide koguarvu. Valim moodustatakse jooksva aasta 1. mai seisuga.

(4) Juhusliku valiku printsiibil põhinevat valimit on järelevalvenõukogul võimalik *ATR* vahendusel genereerida üks kord ühe korralise kvaliteedikontrolli läbiviimise perioodi kohta. Tehnilise tõrke korral on järelevalvenõukogul võimalik juhusliku valiku printsiibil põhinevat valimit genereerida esimese tehniliselt õigesti moodustunud valimini või moodustada valim ilma *ATR*-i kasutamata. Edasisi valimi muudatusi sisse- või väljaarvamisenä peab järelevalvenõukogu oma otsuses põhistama.

§ 8. Korralise kvaliteedikontrolli valimi koostamise kriteeriumid

(1) Korralise kvaliteedikontrolli valimi koostamisel lähtutakse põhimõttest, et kõiki järelevalvesubjekte kontrollitakse asjakohase kontrolliperioodi osas vähemalt korra.

(2) Korralise kvaliteedikontrolli valimi koostamisel lähtutakse põhimõttest, mille kohaselt kontrollitakse iga-aastaselt umbes:

- 1) 1/3 AudS § 137 lõikes 3 nimetatud kontrollile allutatud isikutest;
- 2) 1/2 AudS § 137 lõikes 4 nimetatud isikutest;
- 3) 1/3 AudS § 137 lõikes 5 nimetatud isikutest.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud põhimõttest võib järelevalvenõukogu teha erandeid, eelkõige näiteks oludes kui tegevusloa andmisele järgneval aastal ei ole kontrollile allutatud isik audiitorteenust osutanud või järelevalvel ei ole võimalik vastavas mahus kontrolle konkreetsel aastal teha.

§ 9. Korralise kvaliteedikontrolli valimi riskipõhise koostamise kriteeriumid

(1) Korralise kvaliteedikontrolli valimi riskipõhisel koostamisel lähtutakse varasematest andmetest konkreetse järelevalvesubjekti kohta.

(2) Korralise kvaliteedikontrolli valimisse lisatakse kõik need järelevalvesubjektid, kelle osas on viimase 12 kuu kestel:

- 1) suurendatud kvaliteedikontrolli nimisagedust AudS § 142 lõike 2 alusel;
- 2) kvaliteedikontroll jäänud läbimata;
- 3) järelevalvenõukogul on tekkinud põhjendatud kahtlus, et järelevalvesubjekti audiitorteenuse kvaliteet ei pruugi vastata AudS-i nõuetele.

(3) Korralise kvaliteedikontrolli valimisse lülitatakse suurema tõenäosusega järelevalvesubjektid, kelle puhul:

- 1) tegevusaruandes esitatud andmete õigsuses on põhjust kahelda;
- 2) klientidelt või kolmandatelt isikutelt on saabunud põhistatud andmeid ja teavet, et audiitorteenuses esineb puudusi;
- 3) on varem järelevalve käigus tuvastatud audiitorteenuse osutamisel puudusi;
- 4) audiitorteenuse osutamiseks kasutatud ressursside kogus ja kvaliteet, mis on esitatud tegevusaruandes, võib klientide arvu ja spetsiifikat arvestades olla ebaadekvaatne, arvestades tavapäraselt sarnaste klientide nõuetekohaseks teenindamiseks vajalikke ressursse;
- 5) esineb muu põhjus, mis on järelevalvenõukogu poolt põhistatud.

§ 10. Erakorraline kvaliteedikontroll

(1) Erakorralise kvaliteedikontrolli alustamise võib järelevalvenõukogu otsustada igal ajahetkel, kui on tekkinud vajadus hinnata järelevalvesubjekti, käesoleva korra §-s 4 sätestatud kvaliteedikontrolli objekti vastavust kehtivatele nõuetele kas teatud konkreetses kitsas valdkonnas, töövõtu põhisel või tavapärasel kvaliteedikontrolli ulatuses.

(2) Erakorralise kvaliteedikontrolli algatamise otsuses näidatakse ära vähemalt kontrollitav, kontrolli ulatus, läbiviimisperiod ja töörühma liikmed.

(3) Järelevalvenõukogu võib erakorralist kvaliteedikontrolli puudutavad asjaolud lahendada konkreetse erakorralise kvaliteedikontrolli otsusega teisiti, kui need on kehtestatud käesoleva korraga.

(4) Erakorralise kvaliteedikontrolli läbinu võidakse AJN-i otsusega lugeda AudS § 137 sätestatud nimisageduse hulka.

3. peatükk. Kvaliteedikontrolli töörühm

§ 11. Kvaliteedikontrolli töörühma moodustamine

(1) Kvaliteedikontrolli viib läbi AudS §-de 138 ja 139 alustel moodustatud kvaliteedikontrolli töörühm (edaspidi *töörühm*), kes mh dokumenteerib kontrolli käigus saadud tulemused vastavalt korra §-s 19 sätestatule.

(2) Järelevalvenõukogul on õigus määrata töörühma liikmeks ka asjatundja, seda vajadusel ka poolelioleva kvaliteedikontrolli raames. Asjatundjal peavad olema kvaliteedikontrolli läbiviimiseks küllaldased teadmised rahanduse, õiguse ja arvestuse valdkonnas ning vastama AudS § 139 nõuetele.

(3) Audiitorkogu juhatusel kui ka järelevalvesubjektil on õigus esitada järelevalvenõukogule ettepanek töörühma töös osaleva asjatundja määramiseks. Vastav ettepanek tuleb tavapäraselt teha hiljemalt iga aasta 5. augustiks.

(4) Kvaliteedikontrollile allutatud isikute jaotumise töörühmade vahel otsustab järelevalvenõukogu hiljemalt 21. augustiks, saates kontrollile allutatud isikule selle kohta vastavasisulise teate. Teade peab sisaldama viidet kvaliteedikontrollile allutatud isiku õigusele esitada järelevalvenõukogule teda kontrollima määratud töörühma liikme kohta mõjuvat põhjust sisaldav taandusavaldus, eelkõige olukorras, kus esineb huvide konflikt kontrollile allutatud isiku ja töörühma liikme vahel. Taandusavalduse saab esitada kahe nädala jooksul vastava teate saamisest. Asendusliikme määramisel saab taandusavalduse esitada kahe nädala jooksul asendusliikme määramise teate saamisest. Järelevalvenõukogu menetleb taandusavaldust ja otsustab põhjendatud juhtudel töörühma liikme asendamise.

(5) Järelevalvenõukogu määrab iga kvaliteedikontrolli läbiviimise perioodi jaoks asendusliikmed.

(6) Töörühma juhiks on järelevalvenõukogu kvaliteedikontrolli spetsialist. Põhjendatud juhtudel võib järelevalvenõukogu nimetada töörühma juhiks ka järelevalvenõukogu liikme või töötaja, asjatundja või muu töörühma liikme.

(7) Kui töörühma liige ei kuulu järelevalvenõukokku ega ole järelevalvenõukogu töötaja, sõlmib järelevalvenõukogu esimees temaga vastavalt AudS § 129 lõikele 2 lepingu, milles reguleeritakse mh töö- ja konfidentsiaalsuskohustused ning sätestatakse sõltumatuse kohustus, mille kohaselt töörühma liige või asendusliige on kohustatud end taandama kõigil juhtudel kui tema ja menetlusaluse ning menetlusaluse isikuga seotud isikute vahelises suhtes esineb huvide konflikt või muu talle teadaolev sõltumatust riivav asjaolu, mis takistaks teda ja/või oleks käsitletav takistavana menetluses kaalutletud õigete, õiglaste, asjatundlike ja erapooletute järelduste tegemisel. Leping peab sisaldama AudS § 139 lõikes 2 sätestatud töörühma liikme deklaratsiooni, et tema ja järelevalvesubjekti, kvaliteedikontrolli objekti või sellega seotud isikute vahel ei ole huvide konflikti.

(8) Töörühma liige on kohustatud järelevalvenõukogule esimesel võimalusel, kuid igal juhul enne kvaliteedikontrolli protseduuride alustamist teatama asjaoludest, mis takistavad teda töörühma töös osalemast. Sellisel juhul määrab järelevalvenõukogu uue töörühma liikme, sh asendusliikme või vajadusel asjatundja.

(9) Järelevalvenõukogu võib kvaliteedikontrolli kaasata välise eksperdi, kes ei ole töörühma liige, tagades järelevalvelise informatsiooni konfidentsiaalsuse ja sõltumatuse.

§ 12. Kvaliteedikontrolli töörühma töö

(1) Kvaliteedikontrolli töörühma liikmetel on järelevalvenõukogu poolt antud ja seadusest ning käesolevast korrast tulenevad volitused viia läbi järelevalvesubjekti kvaliteedikontroll. Kvaliteedikontrolli töörühma eesmärgiks on kontrollida kvaliteedikontrollile allutatu senist tegevust audiitorteenuse osutamisel ning anda sellest objektiivne ülevaade järelevalvenõukogule.

(2) Kvaliteedikontroll viiakse läbi vastavalt töörühma juhi otsustusele kas järelevalvenõukogu tööruumides või kvaliteedikontrollile allutatud isiku asu- või tegevuskohas või vastavaid variante kombineerutult kasutades või töörühma juhi poolt heaks kiidetud muudes ruumides.

(3) Kvaliteedikontrollile allutatud isik on kohustatud tegema kõik võimaliku, et kvaliteedikontrolli oleks võimalik läbi viia õigeaegselt ja sujuvalt. Kvaliteedikontrollile allutatud isik peab tegema töörühmale kättesaadavaks kõik kvaliteedikontrolli jaoks vajalikud dokumendid (töövõtu kausta), samuti tagama töörühma liikmele ligipääsu oma asu- või tegevuskohale. Kvaliteedikontrollile allutatud isik peab tegema töörühma liikmetele omal kulul koopiaid, ära kirju ja väljavõtteid (sh võimaldama dokumentide elektroonilist kopeerimist) töörühma juhi poolt vajalikuks peetavatest dokumentidest ja antud tähtjaks.

(4) Kui kvaliteedikontrollile allutatud isik kasutab süsteeme, mille vahendusel hoiab kontrollitava töövõtu kausta elektrooniliselt, kohustub ta esitama töörühmale kontrollitava töövõtu kausta ammendavas mahus taasesitamist võimaldaval viisil.

(5) Kui eelmises punktis nõutav on tehniliselt liialt keerukas või kulukas, peab kvaliteedikontrollile allutatud isik tegema töövõtu kausta töörühmale ammendavalt kättesaadavaks viisil, mis võimaldab kontrollida konkreetset töövõttu. Lisaks peab kvaliteedikontrollile allutatud isik esitama sellisel juhul kvaliteedikontrolli alguses töörühmale ammendava ja digitaalselt allkirjastatud vormis loendi (peab nähtuma nii dokumendi pealkiri kui kuupäev) kontrollitava töövõtu kaustas olevatest kõikidest dokumentidest.

(6) Kvaliteedikontrollile allutatud isik on kohustatud töörühma juhi nõudel võimaldama töörühmale kvaliteedikontrolli alustamisest kuni kvaliteedikontrolli lõpetamise otsuse jõustumiseni ligipääsu oma elektroonilistele dokumentidele ning andma selgitusi elektroonilisse dokumendihaldussüsteemi salvestatud dokumentide kontrollimise hõlbustamiseks.

(7) Kvaliteedikontrolli läbiviimisel võtab töörühm arvesse auditeeritava üksuse tegevuse ulatust ja keerukust.

(8) Kvaliteedikontrolli töörühma töö hõlmab muu hulgas kvaliteedikontrollile allutatu:

1) kvaliteedikontrollisüsteemi ülevaatus, mille käigus kogutakse andmeid näiteks juhtkonna hoiakute ja tegevuste, eetikanõuete järgimise, sõltumatuse käsitlemise, muu äritegevuse ja muu ärialase tegevuse suhte kohta audiitorteenusega, samuti kliendi aktsepteerimise protseduuride

rakendamise, täiendusõppe korralduse, teiste audiitorite ja ekspertide töö kasutamise, tegevus- ja läbipaistvusaruannetes sisalduva, kliendilepingu tasu käsitlemise ning kvaliteedijuhtimise kohta;

2) töövõttude üle vaatamist, et selgitada nende vastavus kutsestandardites kehtestatud.

(9) Töörühma juht juhib töörühma tööd, korraldab kvaliteedikontrolli läbiviimise, mh töörühma sisese tööjaotuse ja vastutab kvaliteedikontrolli tähtaegse läbiviimise eest. Muuhulgas määrab kvaliteedikontrollile allutatud isikule tähtaja ja dokumendid, mis tuleb esitada töörühmale. Töörühma juht võib põhjendatud juhtudel tähtaega pikendada, kuid mitte üle kahe nädala. Tähtaega rikkuvaid dokumente arvesse ei võeta ja tähtaja möödumisega loetakse kõik asjakohased dokumendid esitatuks. Järelevalvesubjekt edastab temalt kvaliteedikontrolli käigus nõutud dokumentatsiooni ja menetlusega seotud informatsiooni võimalusel ATR-i vahendusel töörühmale või ATR-i tehniliste tõrgete korral töörühma juhi ametlikule e-posti aadressile.

(10) Menetlusega seotud tähtaegu võib järelevalvenõukogu või töörühma juhi otsusel mõjuval põhjusel pikendada. Menetlustähtaja pikendamisest teavitatakse kvaliteedikontrollile allutatud isikut viivitamata.

(11) Kvaliteedikontrollile allutatud isik on kohustatud esitama kinnituse enda esindajate kohta, kes ei tegutse seaduse alusel, kuid kelle ta on kaasanud kvaliteedikontrolli. Kinnitus tuleb esitada kvaliteedikontrolli töörühmale audiitorettevõtja või teda seaduse alusel esindava isiku poolt allkirjastatuna enne esindaja kaasamist kvaliteedikontrolli.

§ 13. Kvaliteedikontrolli töörühma tasustamine

(1) Töörühma liikme, sh asjatundja ja asendusliikme tasustamise ning nendega seotud kulude hüvitamise otsustab järelevalvenõukogu. Tavapärasel korral läbiviidavasse kvaliteedikontrolli kaastatud järelevalvenõukogu töötajad ei ole õigustatud saama täiendavat tasu töörühmas tegutsemise eest, küll aga kompenseeritakse vajalikud majutus- ja reisikulud.

(2) Kvaliteedikontrolli eest ei tohi saada tasu ega muid hüvesid teistest allikatest kui järelevalvenõukogu eelarvest.

(3) Järelevalvenõukogu võib otsusega kehtestada töötasu määrad, tasustamisele kuuluvate tundide arvu ning transpordikulu määrad ja korra.

4. peatükk. Kvaliteedikontrolli läbiviimine

§ 14. Kvaliteedikontrolli läbiviimise periood

(1) Kvaliteedikontrolli läbiviimise periood on kuni 12 kuud ja see algab järelevalvesubjektide hulgast valimi kinnitamise otsuse jõustumise kuupäevast.

(2) Kvaliteedikontrolli läbiviimise perioodi võib järelevalvenõukogu otsusega muuta või pikendada kuni 36 kuuni.

§ 15. Kvaliteedikontrolli läbiviimise aeg ja koht

(1) Üldjuhul viiakse kohapealsed kvaliteedikontrollid (st järelevalvenõukogu tööruumides või kvaliteedikontrollile allutatud isikute asu- või tegevuskohas või töörühma juhi poolt heaks kiidetud ruumides läbiviidavad sisulised menetlus(kontrolli)toimingud) läbi ajavahemikul septembrist kuni maini.

(2) Kvaliteedikontrolli toimumise kuupäeva(de)s ja kohas lepivad kokku kontrollitav isik ja kvaliteedikontrolli töörühma juht hiljemalt 15. septembriks. Kui 16. septembriks vastava kokkuleppeni jõutud ei ole, määrab kvaliteedikontrolli töörühma juht kvaliteedikontrolli aja ja koha hiljemalt 30. septembriks, saates isikule nimetatud toimingu kohta vastava teate.

(3) Kokkulepitud või määratud kuupäeval kvaliteedikontrolli edasilükkamine kontrollile allutatud isiku ettepanekul tingituna mõjuvast põhjusest eeldab põhjuse mõjuvust kinnitava tõendi või isiku põhistatud avalduse olemasolu. Kontrollile allutatud isik on kohustatud kvaliteedikontrolli töörühma juhiga kontakteeruma ning uue kvaliteedikontrolli toimumise kuupäeva(de)s ja kohas kokku leppima viivitamatult. Kui kokkuleppeni ei jõuta, määrab töörühma juht uue kvaliteedikontrolli aja ja koha, saates isikule nimetatud toimingu kohta vastava teate.

(4) Põhjendatud juhtudel, eelkõige hiljem selgunud oluliste asjaolude väljaselgitamiseks, võib töörühma juhi otsusel, peale kohapealse kontrolli toimumist, leppida kokku täiendava aja kohapealseks kontrolliks. Juhul kui 10 tööpäeva jooksul kokkuleppeni ei jõuta, määrab kvaliteedikontrolli töörühma juht täiendava kohapealse kvaliteedikontrolli toimumise aja ja koha.

(5) Kvaliteedikontrollile allutatud isiku poolt pahatahtliku või mõjuva põhjuseta kvaliteedikontrolli toimumise kuupäeva(de)s ja kohas kokku leppimata jätmist või menetluse põhjendamatu viivitamist käsitletakse järelevalvemenetluse takistamisena.

§ 16. Klientide nimekirja ja enesehinnangu esitamine

(1) Järelevalvenõukogu kinnitatud korralise kvaliteedikontrolli valimisse kuuluvad isikud on kohustatud esitama ATR-i kaudu järelevalvenõukogule hiljemalt 31. augustiks:

- 1) audiitorettevõtja klientide nimekirja käesoleva korra § 5 lõike 4 esimeses lauses nimetatud tegevusaruannete perioodide lõikes;
- 2) järelevalvesubjekti kohta täidetud enesehinnangu vastavalt käesoleva korra lisadele 9 ja 10.

(2) Isikud, kelle osas on alustatud erakorralist kvaliteedikontrolli vastavalt käesoleva korra §-le 10, on kohustatud käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud audiitorettevõtja klientide

nimekirja ja enesehinnangu esitama järelevalvenõukogule hiljemalt 15 tööpäeva jooksul alates erakorralise kvaliteedikontrolli alustamise otsuse jõustumisest.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 ja 2 nimetatud isikud peavad audiitorettevõtja klientide nimekirja ja enesehinnangu esitama järelevalvenõukogule allkirjastatult.

§ 17. Valimi koostamine audiitorettevõtja esindajatest

(1) Kvaliteedikontrolliks valitakse välja piisavalt suur ja esinduslik hulk audiitorettevõtjat kontrolliperioodil seaduse alusel esindanud vandeaudiitoreid, mis võimaldab põhjendatud kindlusega kontrollida kvaliteedikontrolli objekti, sh audiitorteenuse vastavust õigusaktidele ning nende alusel kinnitatud standarditele või antud juhenditele ja soovitudele. Lõpliku kontrollitavate audiitorettevõtja esindajate valimi määrab töörühma juht.

(2) Käesoleva paragrahvi esimeses lõikes nimetatud audiitorettevõtja esindajate valimi kindlaksmääramisel lähtutakse käesoleva korra § 16 lõike 1 punktis 2 sätestatud enesehinnangust järgnevate printsiipidega arvestamisel:

1) kui enesehinnangu analüüsi ja muude kontrolliprotseduuride tulemusel leitakse, et audiitorettevõtja vastab olulises osas vandeaudiitori kutsetegevuse standardite nõuetele, kuulub kontrollitavasse valimisse üldjuhul vähemalt 25% audiitorettevõtjat esindavatest vandeaudiitoritest, kuid mitte vähem kui üks vandeaudiitor;

2) kui enesehinnangu analüüsi ja muude kontrolliprotseduuride tulemusel leitakse audiitorettevõtja vandeaudiitori kutsetegevuse standardite nõuetele vastavuses olulisi puudusi, kuulub kontrollitavasse valimisse üldjuhul vähemalt 50% audiitorettevõtjat esindavatest vandeaudiitoritest, kuid mitte vähem kui üks vandeaudiitor.

3) Eelnimetatud punktides sätestatud printsiipidest võib teha töörühma juhi otsusel erandeid, lähtudes mõistlikkuse põhimõttest ning võttes arvesse kvaliteedikontrolli eesmärki.

§ 18. Audiitorteenuste valimi koostamine

(1) Kvaliteedikontrolliks valitakse välja piisavalt suur ja esinduslik hulk kontrollile allutatud isiku poolt kontrolliperioodil osutatud audiitorteenuseid, mis võimaldab põhjendatud kindlusega kontrollida audiitorteenuse vastavust õigusaktidele ning nende alusel kinnitatud standarditele või antud juhenditele ja soovitudele. Lõpliku kontrollitavate audiitorteenuste valimi määrab töörühma juht.

(2) Audiitorteenuste valimi koostamisel tuleb arvestada, et see võtaks arvesse võimalikult palju erinevaid kriteeriume, sealhulgas, kuid mitte ainult:

- 1) kliendilepingu sõlmimise aega;
- 2) klienditüübi tunnust (nt. avaliku huvi üksus);
- 3) kliendi tegevuse mahtu (nt. käive, vara, töötajate arv);
- 4) kliendi tegevusvaldkonna keerukust või riskide hulka;
- 5) kliendi olulisust audiitorettevõtja aspektis;
- 6) kliendilepingu kestust;

- 7) väljastatud aruannete hulka;
- 8) partnerite ja vandeaudiitorite, samuti vandeaudiitori aruannet kaasallkirjastavate juhtivaudiitorite arvu;
- 9) audiitorteenuse keerukust (nt. IFRS-aruandlus, U.S GAAP);
- 10) audiitorkontrolliga hõlmatud üksuse seoseid konsolideerimisgrupiga ja selle mõju (nt. välisriigis reguleeritud turul kaubeldavale emattevõttele);
- 11) kutsetegevuses osutatud erinevat tüüpi teenuseid (nt audit, ülevaatus, seonduva audiitorteenuse töövõttud, muu kindlustandev teenus jne).

(3) Audiitorettevõtja puhul, kellele laieneb AudS § 137 lõige 3 või 5, on minimaalseks valimiks kindlustandvate audiitorteenuste puhul üldjuhul 3 kliendilepingut iga käesoleva korra § 18 alusel kindlaks määratud audiitorettevõtja esindaja kohta.

(4) Audiitorettevõtja puhul, kes on sõlminud kliendilepingu avaliku huvi üksusega, kuulub valimisse vähemalt üks kindlustandev teenus, mida osutatakse avaliku huvi üksusele.

(5) Audiitorettevõtja puhul, kellele laieneb AudS § 137 lõige 4, on minimaalseks valimiks kindlustandvate audiitorteenuste puhul üldjuhul 2 kliendilepingut iga käesoleva korra § 18 alusel kindlaks määratud audiitorettevõtja esindaja kohta.

(6) Käesolevas paragrahvis sätestatud audiitorteenuste valimi suuruse määramisel võib teha töörühma juhi otsusel erandeid, lähtudes mõistlikkuse põhimõttest ning võttes arvesse kvaliteedikontrolli eesmärki.

§ 19. Kvaliteedikontrolli dokumenteerimine

(1) Kohapealse kvaliteedikontrolli menetlustoimingud protokollitakse vastavalt käesoleva korra lisale 1 ja allkirjastatakse vastavalt AudS § 140 lõikes 1 sätestatule töörühma liikmete ja kvaliteedikontrollile allutatud isiku poolt kohapealse kontrolli lõppedes.

(2) Kontrollitava isiku soovil esitatud eriarvamus fikseeritakse ja lisatakse protokollile kui täiendav selgitus. Protokollile lahutamatuks osaks on kontrollitava enesehinnang ning kontrollitava isiku ja töörühma liikmete poolt täidetud kontroll-lehed, mis on toodud käesoleva korra lisades 3-10.

(3) Mitmetimõistetavuse vältimiseks tutvustatakse ja arutatakse üldjuhul kohapealse kontrolli lõpus selle peamised asjaolud kontrollitava isikuga läbi. Vajadusel vestlused salvestatakse ning protokollitakse. Vestluse protokoll edastatakse järelevalvesubjektile koos kontroll-lehtedega ning allkirjastatakse töörühma liikmete ja kvaliteedikontrollile allutatud isiku poolt. Kontrollitav tagastab digitaalallkirjastatud protokollile töörühma juhile hiljemalt koos kontroll-lehtedega.

(4) Kohapealse kontrolli käigus täidetud kontroll-lehed edastatakse kvaliteedikontrollile allutatud isikule arvamus ja vastuväidete esitamiseks 7 tööpäeva jooksul peale kohapealse

kontrolli sisulist lõppemist. Kvaliteedikontrollile allutatud isik edastab töörühmale ATR-i vahendusel kontroll-lehed allkirjastatult hiljemalt 10 tööpäeva jooksul kontroll-lehtede saamisest. ATR-i tehniliste tõrgete korral edastab menetlusalune isik allkirjastatud kontroll-lehed töörühma juhi e-posti aadressile. Juhul kui menetlusalune isik ei ole kontroll-lehti ja protokolli tähtaegselt tagastanud ja/või allkirjastanud ega taotlenud tähtaja pikendamist seoses põhjendatud takistusega, loetakse, et menetlusalune isik on nõustunud töörühma liikmete seisukohtadega ning ei soovi vastuväiteid ja selgitusi edastada, mistõttu menetlust jätkatakse olemasoleva dokumentatsiooni põhjal.

(5) Töörühma aruanne tuleb esitada järelevalvenõukogule 20 tööpäeva jooksul arvates viimase kohapealse kontrolli allkirjastatud kontroll-lehtede kättesaamisest või alates päevast, kui menetlusalune isik loetakse kontroll-lehtedega nõustunuks. Töörühma aruande vorm on toodud käesoleva korra lisas 2. Töörühma aruandele lisatakse töörühma protokoll, allkirjastatud kontroll-lehed ning kogu oluline tõendusmaterjal. Töörühm hindab kõiki menetluses kogutud tõendeid nende kogumis ja vastastikus seoses ning teeb oma siseveendumuse kohaselt kõiki olulisi asjaolusid arvestades töörühma aruandes järelevalvenõukogule ettepaneku kvaliteedikontrolli tulemuse kohta.

(6) Töörühma liige selgitab vajadusel järelevalvenõukogule menetluse asjaolusid ning viib järelevalvenõukogu suunamisel läbi lisatoiminguid kõigi menetluses tähtsust omavate asjaolude väljaselgitamiseks. Töörühma lisatoimingud protokollitakse vastavalt AudS § 140 lõikele 1.

(7) Kvaliteedikontrolliga seonduvad materjalid koondatakse ja säilitatakse vastavalt Audiitorkogu asjaajamiskorrale. Kõik menetlusdokumendid, sh otsused, loetakse menetlusalusele kättetoimetatuks nende edastamisega ATR-i menetlusaluse isiku registriossa või ATR-is märgitud kohustuslikule e-posti aadressile. Menetlusalune isik peab tagama kohustusliku e-posti aadressi toimimise.

5. peatükk. Kvaliteedikontrolli tulemused

§ 20. Kvaliteedikontrolli lõpetamine

(1) Kvaliteedikontroll lõpetatakse järelevalvenõukogu otsusega.

(2) Kvaliteedikontroll loetakse järelevalvenõukogu otsusega läbituks või see jääb läbimata. Kvaliteedikontroll jääb läbimata, kui kvaliteedikontrolli töörühmal oli temast mitteolevatel põhjustel takistatud vajalike kvaliteedikontrolli protseduuride sooritamine või eksisteerisid sellised piirangud, mis ei võimaldanud põhjendatud kindlusega kontrollida audiitorteenuse vastavust õigusaktidele ning nende alusel kinnitatud standarditele või antud juhenditele ja soovitudele.

§ 21. Läbitud kvaliteedikontrolli tulemuste hindamine

(1) Läbitud kvaliteedikontrolli tulemusi arutades hindab järelevalvenõukogu töörühma aruandes esitatut, sh asjaolud, läbiviidud protseduurid, tuvastatud leiud, tähelepanekud, seisukohad, järeldused ning ettepanekud, ning teeb vastavad otsused. Järelevalvenõukogu hindab AudS-ist ja käesolevat korrast juhindudes kõiki tõendeid igakülgset, täielikult ja objektiivselt ning otsustab oma siseveendumuse kohaselt, kas töörühma või menetlusosalise esitatud väide on tõendatud või mitte.

(2) Sõltuvalt kvaliteedikontrolli tulemustest teeb järelevalvenõukogu kvaliteedikontrollile allutatud isiku osutatud audiitorteenuse vastavuse kohta õigusaktidele ning nende alusel kinnitatud standarditele või antud juhenditele ja soovitustele ühe alljärgneva otsuse:

- 1) audiitorteenuse kvaliteet vastab nõuetele (roheline);
- 2) audiitorteenuse kvaliteedis esinesid vähemolulised puudused, täiustamine nõutav (kollane);
- 3) audiitorteenuse kvaliteedis esinesid olulised puudused, täiustamine nõutav (oranž);
- 4) audiitorteenuse kvaliteet ei vasta nõuetele, oluline täiustamine nõutav (punane).

(3) Järelevalvenõukogu peab enne otsuse tegemist andma kvaliteedikontrollile allutatud isikule võimaluse esitada oma selgitused ja arvamuse.

(4) Järelevalvenõukogu otsus kvaliteedikontrolli lõpetamise kohta tehakse kvaliteedikontrollile allutatud isikule teatavaks viivitamata, kuid mitte hiljem kui 10 tööpäeva jooksul otsuse tegemisest.

(5) Järelevalvesubjekt, kelle osutatud audiitorteenuse kvaliteet on järelevalvenõukogu poolt hinnatud käesoleva paragrahvi lõike 2 punktide 3 (oranž) või 4 (punane) kohaseks, esitab järelevalvenõukogule hiljemalt 30 päeva jooksul, arvates kvaliteedikontrolli lõpetamise otsuse kättetoimetamisest, kvaliteedikontrollis tuvastatud rikkumiste juurpõhjuste analüüsi koos meetmete ja nende rakendamise ajalise plaaniga (edaspidi nimetatud koos *meetmed*). Järelevalvenõukogu võib nõuda meetmete esitamist ka käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 2 (kollane) sätestatud kvaliteedikontrolli tulemuse korral, järelevalvenõukogu poolt määratud tähtjaks. Järelevalvenõukogu võib kehtestada meetmete kohustusliku vormi.

(6) Meetmed peavad sisaldama vähemalt järgmist informatsiooni:

- 1) Koostaja nimi ja ametikoht;
- 2) Juurpõhjuste analüüsi läbiviimisel kasutatud meetod;
- 3) Kvaliteedikontrolli olulisemate leidude juurpõhjused ning nende ületamiseks kavandatavad meetmed.

(7) Järelevalvenõukogu hindab meetmete asjakohasust ja eesmärgipärasust ning annab vajadusel tähtja meetmete täiendamiseks. Järelevalvenõukogu otsustab meetmete kehtestamise. Järelevalvenõukogul on õigus mõistliku aja jooksul peale meetmete kehtestamist kontrollida nende täitmist.

(8) Kui kvaliteedikontrolli tulemused annavad alust arvata, et kvaliteedikontrollile allutatud isik on toime pannud distsiplinaarsüüteo, otsustab järelevalvenõukogu täiendavalt distsiplinaarmenetluse algatamise, saates asjaomasele isikule koos järelevalvenõukogu otsusega distsiplinaarmenetluse alustamise teate vastavalt Audiitorkogu distsiplinaarmenetluse korrale.

§ 22. Kvaliteedikontrolli nimisageduse muutmine

(1) Järelevalvenõukogul on AudS §-s 137 sätestatud kvaliteedikontrolli nimisagedust õigus suurendada sageduseni vähemalt üks kord ühe aasta jooksul. Nimisageduse suurendamist tuleb pidada igal juhul õigustatuks, kui audiitorteenuse kvaliteet oli nõrk (korra § 21 lg 2 punkt 3) või ei vasta nõuetele (korra § 21 lg 2 punkt 4), või kui käesoleva korra § 5 lõikes 1 nimetatud kontrolliperioodi viimase 12 kuu kestel on kvaliteedikontrolli subjektile määratud distsiplinaarkaristus.

(2) AudS §-s 137 sätestatud nimisagedus taastatakse olukorras ja ajal, kui kvaliteedikontrolli tulemusel on järelevalvenõukogu jõudnud veendumusele, et kontrollitava isiku audiitorteenus on nimisageduse suurendamise põhjusi arvesse võttes paranenud ning ei esine täiendavaid aluseid kvaliteedikontrolli nimisageduse muudatuse jätkamiseks. Käesoleva lõike esimeses lauses nimetatud nimisageduse taastamise kohta teeb järelevalvenõukogu otsuse.

§ 23. Kvaliteedikontrolli tulemuste kohta informatsiooni avaldamine

(1) Kvaliteedikontrolli tulemuste kohta avaldatakse informatsioon ATR-i vahendusel järelevalvenõukogu poolt kvaliteedikontrolli lõpetamise otsuse alusel. Informatsiooni avaldamise ulatuse otsustab järelevalvenõukogu võttes arvesse AudS-ist tulenevaid konfidentsiaalsuspiiranguid. Järelevalvenõukogu võib AudS-is sätestatud ulatuses kvaliteedikontrolli tulemuste kohta informatsiooni avaldada ka kodulehekülje ning teiste kanalite kaudu.

(2) ATR-is avaldatakse kvaliteedikontrolli tulemuste kohta eelkõige:

- 1) kvaliteedikontrolli lõpetamise aeg;
- 2) järelevalvenõukogu otsus selle kohta, kas kvaliteedikontroll loetakse läbituks või jäi läbimata;
- 3) läbitud kvaliteedikontrolli tulemus vastavalt käesoleva korra § 21 lõikes 2 nimetatule ja vajadusel järelevalvenõukogu hinnang audiitorettevõtja poolt osutatud audiitorteenuse kvaliteedile;
- 4) järelevalvelised tähelepanekud, mis on vajalikud avalikkuse, investorite ja järelevalve subjektide klientide kaitseks või audiitortegevuse õigus- või korrapärase toimimise tagamiseks.

6. peatükk. Korra rakendamine

§ 24. Rakendamine

(1) Käesoleva korra jõustumise järgselt on esimeseks kvaliteedikontrolli kontrolliperioodiks ajavahemik 2011. aasta 1. juulist 2017. aasta 30. juunini ja kvaliteedikontrolli läbiviimise perioodiks ajavahemik 2017. aasta 12. septembrist 2018. aasta 30. juunini.

(2) Käesoleva korra alusel läbiviidava esimese kvaliteedikontrolli kontrolliperioodil:

1) Järelevalvenõukogu kinnitab kvaliteedikontrolli läbiviimise perioodi hiljemalt 30. septembriks 2017, määrates vajadusel rõhuasetused kvaliteedikontrolli läbiviimise perioodiks.

2) Järelevalvenõukogu koostab ja kinnitab käesoleva korra alusel esimese kvaliteedikontrolli valimisse kuuluvate isikute nimekirja hiljemalt 30. septembriks 2017. Järelevalvenõukogu otsustab kinnitatud nimekirja muutmise menetlusaluse isiku tehtud põhjendatud ettepaneku alusel 30 tööpäeva jooksul arvates vastava ettepaneku saamisest. Korraline kvaliteedikontroll loetakse alanuks kvaliteedikontrolli valimisse kuuluvate isikute osas vastava nimekirja kinnitamise või kinnitatud nimekirja muutmise kuupäevast.

3) Audiitorkogu juhatus saab esitada ettepanekud korra § 12 lõigetes 2 ja 3 nimetatud asjatundjate kandidaatide kohta järelevalvenõukogule hiljemalt 20. septembriks 2017. Järelevalvenõukogu määrab vajadusel hiljemalt 30. septembriks 2017 töörühma liikmeteks käesoleva korra nõuetele vastavad asjatundjad. Kvaliteedikontrollile allutatud isikute jaotumise töörühmade vahel otsustab järelevalvenõukogu hiljemalt 25. oktoobriks 2017, saates kontrollile allutatud isikule selle kohta vastavasisulise teate.

4) Kontrollitav isik ja kvaliteedikontrolli töörühma juht lepivad kokku hiljemalt 30. oktoobriks 2017 esimese kvaliteedikontrolli toimumise kuupäevad ja koha. Kui 30. oktoobriks 2017 vastava kokkuleppeni jõutud ei ole, määrab kvaliteedikontrolli töörühma juht kvaliteedikontrolli aja ja koha hiljemalt 31. oktoobriks 2017, saates isikule nimetatud toiminguga kohta vastava teate.

(3) Töörühma liikmel on õigus kasutada kontrollitavale töövõtule vastava perioodi AJN-i poolt kinnitatud kontroll-lehe vormi.

(4) Käesolevat korda rakendatakse alates 2017. aasta 13. septembrist.